

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1908.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

XXXVII. évfolyam 57. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kft.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Hétfő, március 9.

A helyzet.

— Politikai munkatársunktól. —
Budapest, március 8.

A politikai jószokat ezúttal elhagyja tudósuk. A miniszterelnök azzal biztatta a függetlenségi képviselőket, hogy legalább két évig békésen bírhatják még a mandátumaikat, ellenben a belügyminiszter ke- reken kimondta, hogy a kormány el van határozva, hogy a rakoncátlan elemeket egy házfeloszlatással fogják megfékezni.

Mi lesz hát? Kétéves mandátum, vagy újabb választás? Politikai körökben erő- sen hangoztatják, hogy Andrassy fenye- getése korántsem üres fenyegetés. A kor- mány már a közelmúltban is, amikor erős obstrukciós szelek fujdogáltak, fölvetette a maga kebelében a házfeloszlatás eszméjét és korántsem áll az, hogy a koronával kötött paktum utját állaná a mostani par- lament feloszlatásának és az új választá- soknak az eddigi választói törvény alapján.

Az országos közvélemény a mostani parlamentről sohasem volt valami különös véleménynyel, most azonban nyíltan kezdik hangoztatni, hogy a mostani parlament nem fogja teljesíteni azt a legfontosabb feladatát, amely reája várna, nem fogja megalkotni a választói reformot s így előbb- utóbb a kormány az elé a kényszerhelyzet elé fog kerülni, hogy a fejtetőre állított helyzetet gordiuszi csomóként a házfelosz- latás kardjával oldja meg.

Nyíltan hangoztatják azt is, hogy né- mely képviselők csak azért akarnak a parlament munkaképességének gátat vetni, mert a választói reform tudvalevően bizo- nyos választói kerületeket megszüntet, máso- kat más kerületekbe olvaszt bele és egészen új kerületeket is teremt. Ez a reformjavas- lat tehát a képviselők egész sorozatát a legsemélyesebb énjükben fogja érinteni,

elannyira, hogy ennél a vitánál egy olyan csoport kerülhet szembe a kormánnyal, mely mindenre el van szánva, mert man- dátuma, vagyis mindene forog a kockán. Az ellentétek itt tehát annyira kieleződhet- nek, hogy a helyzet csakugyan fejtetőre áll és nem kínálkozik más kibontakozás, mint a házfeloszlatás.

Akik azonban nemcsak a helyzetet, de az embereket is ismerik, ezek azt mondják, hogy Andrassy gróf szokimondó válasza megtette a maga hatását. Titokban már folynak a tárgyalások, hogyan lehetne elkerülni a képviselőre legkellemetlenebb és legdrágább izgalmat, a választást. Az ország nyugodt lehet, a fiatal óriások ezt a veszedelmet el fogják kerülni.

A nagyszentmiklósi kultúrestély.

— Saját tudósítónktól. — március 9.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület szombaton este tartotta második vidéki kultúrestélyét, a melyekkel tudvalevőleg azt célozza, hogy a vármegye minden vidékén érdeklődést keltsen a magyar szellemi élet iránt, megszeret- tesse a magyar kultúra hajtásait és propagandát csináljon a magyar tudományak, irodalomnak és művészetnek.

A januári töökbecsei kultúrestélyt szombaton követte a nagyszentmiklósi, a melyet Torontál- vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület együt- tesen rendezet: a szentmiklósi „Magyar a Társas- kör”-rel, a melynek lelkes és buzgó vezetőségét mindenesetre a legteljesebb elismerés illeti az estély kiváló sikeréért.

Az estélyről különben álljon itt tudósítónk következő jelentése.

Fényesen és minden tekintetben kitünően sikerült a „Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület” által szombaton megtartott nagyszent- miklósi kultúrestély.

A „TORONTÁL” tárcája.

Magyarország plasztikája történelmi vonatkozásaiban.

Dr. Czirbusz Géza előadása a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület folyó évi március 7-iki nagyszent- miklósi kultúrestélyén.

(Magyarország európai helyzete. — Földrajzi fölépítése. — Hágók. — Erdély. — Keleti- és Nyugati Magyarország. — A Duna két alföldje. — Délmagyarország.)

(A „Torontál” eredeti tárcája.)
(Két közlemény.)

Magyarországnak és a magyar népnek euró- pai helyzete mindenkit érdekel, ki e hazában él. Szándékosan mondom európai, s nem világhely- zetét, mert fel kell hagyni a nagy szavak dobáló- zásával. Beszélhetünk ugyanis a több száz millióra menő mongol, vagy európai fajnak világhelyzeté- ről, ha t. i. világnak mondjuk földünket; de egy országnak legfeljebb földeségi helyzetéről lehet szó. A helyzet megítélése anthropológiai szem- pontból megint kétféle lehet: a) plasztikai, vagy földrajzi és b) szociális, vagy történelmi fölépítése az országnak. Az első magában véve semmi, hiába vitatják a geofizikusok az ellenkezőt. Ha a geográfiából csak geológiát, fizikai és természet- rajzi tünemények tárát csinálunk s az embert egészen kihagyjuk a számításból, smint, sajnos, ma a mi tudományos geográfiánk eszeleksi egye- temeinken és folyóirataiban egyaránt: olyan lesz ez a magyar geográfiai tudomány, mint egy üres ráma kép nélkül. Először Reclus csak azért írta meg 19 foliás kötetére menő Nouvelle geografia-ját, hogy alapot nyerjen vele élete standard workjának

az éppen most megjelenő La terre et l'homme (a Föld és az Ember) több kötetes műnk meg- írásához. Cupán a keitőnek vonatkozása, egy- másra való hatása érdekelhet bennünket, mert tu- domány, melyet semmiféle vonatkozásba nem le- het hozni az emberrel, szerintem nem is tu- domány, csak üres szemlencsésítés.

Magyarország földrajzi fölépítése mozaik- szerű, de oly jellegesen európai, hogy hiába utalnak minket ellenségeink Ázsiába, Magyar- ország plasztikájának Ázsiához semmi köze. Európa három darabból, mondhatnám 3 féle geológiai stílusból áll: a) Keleti fele Oroszország gyűretlen. Ott úgy maradt a földnek felszíne, a mint eredetileg megdermedt vala. Nagy darab föld a Földnek öskérgéből. b) Európának északi és nyugati harmada vetődött felület, ahol a dombokra szakadt öskéreg néhol hegymagassá- nyira feltöltül, mint Skandináviában, Spanyol- ország és Franciaország közepén s a német birodalom közép-hegyvidékein; máshol meg a tengerszintjéig sűpedt, mint Anglia, északi Német- és Franciaország rónasága, sőt alája is, p. o. a német, keleti és Baltitengerek talpa. c) Európának déli harmada pedig gyűrődött térség. Ide tartozik hazánk. De ide sem kizárólag, mert a 3 földfele formának éppen közepére esik. Szor- osan határozza a keleti gyűretlen orosz térségnek, másrészt sem az Alpok, sem a Balkán félsziget gyűrődéséhez expresszive nem tartozik, mert a Kárpátok külön darabot kanyarítottak ki maguk- nak Európa földjéből. A Pó síkságához, a Földközi tengerhez tehát semmi köze, sőt attól a dinári hegység redőzete választotta el; a

Balkán félszigettől pedig a déli Kárpátok nyu- gati bekanyarodása különítette el. Belsője azon- ban megint olyan vetődött és vulkános akár a német, cseh, vagy francia középhegység, akár Rumélia. A Bakonytól Lóczy mondja rö- hegységnek; a pécsi ugyanilyen. A szlavin hegy- vonulatot némelyek az Alpok nyulványának, má- sok szintén rögs darabhegységnek tartják. A belső magyarországi őshegyek vonulatát a Réz- és szatmári Bükkhegységgel együtt variszkus, azaz német rögs hegyvidék maradványának nézem s a Bihart a délmagyarországi hegyekkel együtt meg balkáni típusnak vélem. Meg van tehát Magyarország fölépítésében, minden Európában honos geológiai stílusok képviselője, eféle nép- nek és társadalmának szociális mozaikja is, mind- amellett független, önálló, kerek ország, minő a történelmi fejlődése s politikája.

Ime a Föld és Ember viszonytatása!

Ezt a térbeli függetlenségét és kerekességét a Kárpátok iva szabja ki a Dunától Orsováig. Elégge menedékes és járható a külső lejtőjük, úgy hogy a szelek épp úgy felhághatnak rajtuk, mint a beköltöző népek; de azért nincs sok ké- nyelmes hágójuk. Legjárhatóbbak a folyó-völgyekbe ereszkedők, p. o. a vereckei (Sztry-Szeret), uszoki (Szau), Iupkovi (Laborc) hágók, a Poprad és Dunajec áttörései, amelyekben a ruhének, kábarok, palócok és magyarok költöztek be, s melyek ma részben forgalmi és stratégiai vasutak. Észak- nyugaton a jablunkai hágó alegevezetesebb német- országi összeköttetése miatt A többinek a belső ő- hegység vonulata állja útját. Nem is volt soha nagy a tótok, morvák b-özönlése. Ahonnan pedig könnyeb-

Müncheni „Salvator-sör”

kapható egész március hónapban át.

Minden nap friss csapolás.

Ezenkívül a „Szent István-sör” is állandóan esapon van.

MARCOIN JENŐ kaszinó vendéglős.

kes tapsokkal honorálván Borsodi úde, szines poézisét.

Most a műkedvelő zenekar egyveleget adott elő. A pompás összejárással és kiváló rutinnal előadott zeneszámot a közönség lelkes tapsal honorálta.

Befejezésül Erdélyi Kálmán, az előnyösen ismert szegedi cigányprimás zenekara „Rákóczi kesergőjét” adta elő és ezzel az élvezetes műsor befejezést nyert.

A közönség, amelynél szebb, hálásabb és lelkesebb, nagyobb városban is ritkán látható, a műsor minden egyes számát feszült figyelemmel és nagy élvezettel halgatta és a kiválóan sikerült estről a legszebb impressziókat nyerte.

A műsor után tánc következett, amelyről csak az jegyzendő meg, hogy szebbnél szebb asszonyok és leányok ropták a tűzes táncokat a hajnai órákig.

Thury Mihály bucsuja.

Nagybecskerek, március 9.

Kedélyes keretbe, de megtisztelő módon bucsuztatták el tegnap tisztelői és jóbarátai Thury Mihály számtanácsost, kit a m. kir. pénzügyminiszter a gyulai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség vezetésével bizott meg.

Nehéz lesz ezt a várost s a vármegyét nagyváradi Thury Mihály, a közkedveltségű „Miska bácsi” nélkül elképzelni. Hiszen tíz évig állott az itteni számvevőség élén s nagy tudásával, kiváló szakképzettségével, jovialis modorával megnyerte mindazok rokonszenvét és tiszteletét, akikkel akár a hivatalos, akár a magánéletben érintkezett.

Mikor 1903. a vármegyei pénztár és számvevőség állami kezelésbe mentek át, ezt a nehéz munkát minálunk minden nagyobb emóció nélkül bonyolították le. Hogy a reform keresztülvitelében Thury Mihálynak mekkora része volt, azt csak azok tudják, akiknek alkalmá nyílt az ő fáradhatatlan tevékenységét közelebbről láthatni és méltatni. A nagyközönség azonban így is megtudta, hogy mennyit tud és akar dolgozni Thury számtanácsos s bizalmának és tiszteletének azzal adott kifejezést, hogy a törvényhatósági bizottság tagjává választotta s bátran mondhatjuk, hogy törvényhatóságunknak nálánál ügybuzgóbb, keisebb tagja alig volt.

Hogy a társadalom felismerte Thury kiváló kvalitásait, misem mutatja jobban annál, hogy számos egyesület vette igénybe az ő munkásságát. Így felelőbizottsági tagja volt az Országos központi hitelszövetkezetnek, a Torontál-megyei köznevelődési egyletnek s az állami

ben bejuthattak, p. o. a Kiskárpátok hágóján keresztül, ott az István a Morvavölgy balrészének megszerzésével állított gátat. — Alacsonyabbak és nyitabbak Erdélynek hágói Keleten és Délen. Azon özőnöltek be a hunok, bessenyők, kunok, gótok, avarak, szlávok, törökök, tatárok, bolgárok hazánkba. Hunyadi János erdélyi ember volt. Ismerte is az erdélyi havasok és a Balkán hegy-lánc hágóit, akár a tenyerét. Ma nem mondhatnám, hogy nagyon ismerik e hágókat szatragaink, mert egyetlen erősség sem akadztja meg a rajtuk beható ellenségnek az útját, pedig az orosz invazió 1848 megmutatta, hogy aki Erdély ura, az egyszersmind az Alföld ura.

Erdélynek, ennek a természetes hegyi erősségnek geográfiai jelentőségét egy zseniális erdélyi fejedelem Báthory Zsigmond ismerte föl. Tudta, hogy Erdély fölül sugarasan áramlanak szét a vizek, s forgalmi utak s épp ezért az a moldvaország, oláh és magyar síkság között fallegvárnak kínálkozik. Amit Traján Dákia kikerekítésével csinált, azt valóította meg Zsigmond fejedelem a Nagy-Erdélyország felállításával, midőn az erdélyi fennföldön egyesítette a tiszai részeket, Moldva- és Olahországot és így antcipálta a modern geológusokat, kik azt állítják, hogy a déli Kárpátok Románia-vel együtt önálló gyűrűrendszerűeknek s a modern dako-román törekvéseket. De politikai éleslátása azt is hamar vette észre, hogy e síkságok nélkül gyöngye Erdély s aki a Nagy-Alföld birtokába jutott, blokkolhatja Erdélyt. Valóban addig állott fenn a külsőálló erdélyi fejedelemség, míg az Alföld a törökök uralt. Buda elfoglalásával bukkolt Kolozsvár, Gyulafehérvár is.

tisztviselők egyesületének, tagja volt azonfelül a közigazgatási tanfolyam vizsgáló bizottságának. S mindezeket az állásokat ritka lelkiismeretességgel és ügyzettséggel töltötte be, csakugy mint a hivatalát, melyben fényesen beigazolta, hogy az állam érdekeit össze lehet egyeztetni a közönség érdekével.

A népszerű férfit tegnap este bucsuztatták. Tisztelői és barátai barátságos lakomára jöttek össze a kaszinó éttermében, mely már jóval 8 óra előtt egészen megtelt előkelő közönséggel. Ott voltak: dr. Vincze Erő, m. főjegyző, Tóth István, pénzügyigazgató, dr. Perisics Zoltán polgármester, Tana Sámuel és Szilágyi Gyula b. pénzügyigazgatók, Franz J. L. bankigazgató, Kiss István számtanácsos, Böllönyi Béla pénzügyi felelős, Rigó István tb. főjegyző, dr. Nagy Dezső és dr. Pollák Győző ügyvédek, dr. Sal Ferenc tb. főszolgabíró, Beller István, m. alügyész, Streitmann Antal főgimn. tanár, dr. Haidegger Lajos körházi igazgató, Strósz Béla v. főjegyző, Mohaupt Gyula közs. jegyző, László Gyula postafőnök, Stefkovits Endre adótnok, a pénzügyigazgatóság s a polgárság számos tagja, mintegy 150 en.

Az első felköszöntőt dr. Vincze Erő mondta, ki hivatkozva arra, hogy a bucsuzó pénzügyi tanácsost nemcsak a vármegyházából, de mint az atletikai klub elnöke is ismeri, melynek egyik legbuzgóbb tagja, a távozót a rhodusi kolozsszal hasonlítja össze, mely egyik lábával a pénzügyigazgatósági palotán, a másikkal a vármegyházán áll. Elismerő szavakban méltatja Thury nagy munkabírását, fáradságot nem ismerő szorgalmát s végül azt kívánja neki, hogy új hatáskörében kelte ugyanazokat az érzelmeket, melyekkel Torontálvármegye közönsége viseltetik irányában (Zajos éljenzés és helyesítés.)

Thury Mihály mélyen meghatva mond köszönetet mindazoknak, kik az itt töltött tíz év folyamán támogatták. Kéri, hogy tartsák meg barátságukban. (Lelkes éljenzés és taps.)

Krumenacker Ferenc kollegái nevében bucsuztatja Thuryt a jelen voltak élénk helyeslése mellett.

Litavsky Pál humorosan fejtegeti a „financ” rendeltetését s végül Thuryt élteti.

Nagy tetszéssel találkozott Steinz Károly zombolyai járási számvevő felszólalása, ki költői szárnyalású beszédben méltatta Thury Mihály érdemeit és rokonszenves lényét.

A társaság csak éjfél táján oszlott szét.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 8 órától kezdve 1/2-ig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 10 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 6-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva minden nap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

Március 16. Városi közgyűlés.

Március 20. Tudóvészellenes egyesület közgyűlése.

Április 2., 3. Gyermeknap.

Április 11. Jótékony nőegylet közgyűlése.

— Személyi hírek. Botka Béla főispán tegnap este visszaérkezett Nagybecskerekre.

Ugyancsak tegnap visszaérkezett Nagybecskerekre Jankó Agoston és dr. Vincze Erő, m. főjegyző, akik a nagyszentmiklósi és pancsovi sorozásokon elnököltek.

— A közig. bizottság ülése. Torontálvármegye közig. bizottsága ma délelőtt tartotta Botka Béla főispán elnöklésével március havi rendes ülését, amelyről lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

— A jótékony nőegylet köréből. A jótékony nőegylet választmányja folyó hó 8-án ülést tartott, melyen jelen voltak: Steinitzer Gézané elnök, dr. Mihálovics Ödöné alelnök, Hesse Edeusé, Kokits Sandoráné, dr. Vincze Erőné,

Jemrics Istvánné, Beller Istvánné, Hsidgeger Ödöné, Solymossy Lajosné és dr. Bájjar Lajosné választmányi tagok. A szegények között 304 koronát osztottak ki s a tartandó közgyűlés határnapjául április hó 11-ét tűzték ki.

— A megyei központi választmány ülése.

Torontálvármegye központi választmányja Jankó Agoston alispán elnöklésével ülést tartott, a melyen jelen voltak dr. Vincze Erő, Steinitzer Géza, ifj. Bobor Gyula, dr. Kiss János, Franz J. L., Rankovics István, Kaufmann István, Rigó István és Farkas Vincs. Az ülésen kiküldötték a bizottságot az 1909. évre érvényes képviselőválasztói jegyzék kidagítására, a melynek költségeire a bizottság 3500 kor. hitelt engedélyezett az alispánnak.

— Jövahagyott alapszabályok. A m. kir. belügyminiszter az öteleki munkás olvasókör alapszabályait jövahagyta.

— A szabad licumból. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület kebelében működő nagybecskereki szabad liceum tegnap délután tartotta 12 ik előadását a felső kereskedelmi iskola dísztermében. Ez alkalommal Szilágyi Albert megyei aljegyző tartott előadást „A katonai kedvezmények szociális jelentősége” címmel, amelyben igen érdekesen és tanulságosan fejtegette a katonai ügyekkel összefüggő kérdéseket szociális és gazdasági szempontból, amelyivel sok hasznos utbizagítást és tájékozást nyert a közönség. A kitűnő előadást mindvégig figyelemmel halgatta a nagy számmal megjelent közönség s végül zajos tapsokkal honorálta a jeles előadót.

— Március 15-ike. Március 15-ének hatvan-éves évfordulóját a nagybecskereki m. kir. áll. polg. és felső kereskedelmi iskola is lelkes ünneppalyyel üli meg. Az ünneppalyy sorrendje a következő: 1. Hymnus. Az intézeti zenekar kíséretével előadja a polg. és felső keresk. isk. énekkara. 2. Igazgató megnyitó beszéde. 3. Rákóczy né. Szavalja Bozsik Pal polg. isk. tanuló. 4. Széchenyi. Emlékbeszéd. Irta és előadja Deutsch Ernő felső oszt. tan. 5. Óda. Szavalja Sárk Lajos felső oszt. tan. 6. Szózat. Az intézeti zenekar kíséretével előadja a polg. és felső keresk. isk. énekkara.

— Uj postafügynökség Keresztesen. Keresztes község fiatal agilis jegyzője Tordai Lipót mindent elkövet a község felvirágzásáért, ujabban keresztülvitte, hogy a kereskedelemügyi miniszter elrendelte a postafügynökség felállítását. A temesvári postaigazgatóság a pályázatot írta, amely február hó 28-an lejárt s előreáthatólag az ügynökség már folyó évi április hó 1-től működésbe meg fogja kezdoni.

— A rudolfgnádi uj töltések. Lowieser Imre közp. főszolgabíró ma a földmívelési miniszter kiküldöttjével, Rudolfgnádra ment, ahol a tavalyi gátszakadások helyére épített uj töltéseket vizsgálja felül.

— Az ötödik ovoda. Ma délelőtt bontották fel a városbázán az V. ovoda építésére beérkezett pályázatokat. Ezen pályázatok szerint Hoff Nándor, Hornung és társai a 6680 kor. kereseti összegért, Molnár István 12% árendeménnyel, Gzadi György és Wagner József 3% ráfizetéssel és ifj. Pányi János 2%-os áremeléssel vállalná a munkát. Hogy a munkálatokkal a pályázók melyike lesz megbizva, azt a képviselőtestület fogja eldönteni.

— A szerb egyházi dalárda közgyűlése. A nagybecskereki szerb egyházi dalárda f. hó 8-án délután évi közgyűlést tartott. A közgyűlés az egylet 1907. évi működéséről szóló jelentést, valamint az 1907. évi zárszámadásokat tudomásul vette és a választmánynak a szokásos felmentést megadta. Ezután a közgyűlés Pánics Dániel városi tanácsost választotta elnöknek, alelnöknek pedig dr. Vászity Endrét. Az egylet választmányába a következők lettek megválasztva: Straiy György főesperes, Risztics Pál, Lukics Lyubomir, Terzin Zs. Zsviko, Szekulics Vász, Marinkov Pál, Zsivanovics Valyko, Szmedrevesz Jovan, Jovanovity Emil, Relics Miklós, Miuczin György, Maximev György, Gruncsity Dusan, Stefanovity István és Maximo vics N.

— Kövezés. A városi kövező-bizottság szombat délután ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy az aradáci sorompótól a bégaparti vasúti állomásig terjedő útvonalnak kövezési ügyében, a Magyar keramiai-gyár r.-t. ajánlatának

Tavaszi idény.

NEIZER ÉS GOLDSCHMIDT

Tavaszi idény.

NAGYBECSKEREK.

Nagy raktár kész férfi- és gyermek öltönyök-, felöltök-, gallérok- és külön nadrágokban. Ujdonságok női kabátok-, raglánok-, kör-, és fecske-gallérokban. Angol és francia modellek.

253-6.2

Csakis szigoruan szabott árak mellett lesznek árusítva.

elfogadását fogja a képviselőtestületnek javasolni. A cég 15 korona 80 fillér egységért, 5 évi jótállás mellett és tízévi részlettörlesztésre, a régi alépítmény felhasználásával, arra újabb, élükre állított téglából álló új alépítményt rakna, ezt keramit kockákkal burkolná be és szegélykövekkel látná el. A vaspályateszthez pedig az aradaci uti átjárónál mindkét oldalról luxareci bazalt kockákkal kövezett felmenőt létesítene boltozott csatornákkal.

— Az új ipartörvény. A nagybecskerei ipartestület 7 es alizottsága tegnáp kezdett S eprős Vaiter elnökölésével az új ipartörvény tárgyalásával foglalkozni. A folytatolagos tárgyalások befejezése után az ipartestület S eprős Vaiter elnököt és Tóth Ferenc tagot fogja a temesvári kereskedelmi és iparkamara által ez ügyben Temesvárra összehívandó ankétra kiküldeni.

— A polgármester nevenapja. A tegnapi Zoltán napja alkalmából ünnepelte nevenapját városunk köztisztviselőiben álló polgármestere, dr. Perisics Zoltán, akinél a délelőtti folyamán tisztelgett a városi tisztikar, továbbá számos jóbarát és ismerős, akik az ünnepeltet elhalmozták szerencsekívánataikkal. A polgármestert ezenkívül vendégszerető házában is számosan keresték fel, ahol az üdvözlők szintén meleg ovációkban részesítették őt.

— A nem állami tanítók fizetéseikéért.

Az 1907. évi törvény értelmében a közigazgatási bizottság mai ülésén dr. Vértessy Gyula kir. tanfelügyelő előterjesztésére a következő tanítókat terjesztette föl a vállas- és közoktatási miniszterhez fizetéseikéért: Denev Lajos, Biczók Ferenc, Burg László, Thieryné Klein Emilia, Kovács Gyula, Benár Imre tordai, Jakab Sebestyén, Krutschné Ledna Erzsébet, Trunkl Alajos újvári, Moór Miklós, Herczeg Ferenc, Harter József, Renard Péter nagyszói, Hollinger József, özv. Schütz né Klein Katalin kistószegi, Hausladen Miklós ivandai, Krogloth Mátyas kistószói, Konda Peter janaabdi, Matrisóti György, Simon István, Balint Odön szőregi, Weber Ádám, Fraunhofer Péter kisteremiai, Hoffmann Akos tiszaszentmiklósi, Titz János, Franko Vilmos topolyai, Plank Teréz gyéri, Kibling Mátyas klárafalvai, Szanthó Ferenc nagyszentmiklósi tanítók, illetőleg tanítónők. A többi tanítók legközelebb kerülnek sorra.

— Frigyes napja. Tegnáp volt Frigyes napja is, amikor nevenapját ünnepelte Puts Frigyes nyug. őrnagy, ainek vendégszerető házában nagy számmal jelentek meg a jobarátok és ismerősök s melegen üdvözölték a köztisztviselőben álló őrnagyot nevenapja alkalmából.

— Vasutasok bálja. Sikerkelt mulatságot rendeztek a nagybecskerei vasutasok szombaton este a kaszinó összes termeiben, melyek ez alkalommal zsúfolásig megteltek jókedvű közönséggel. A terem egyik sarkában egy pompásan felszerelt mozdony jelezte, hogy a vasut jegyében mulának, s aki azt talán nem vette észre, azt a távjelző figyelmeztette, mely az egyes táncokat híven megmutatta. A tudósító örömmel jegyzi fel, hogy a vasutasok nemcsak a maguk szakmájában otthonosak, de ahhoz is kitűnően értenek, hogyan kell fiatal leányokat és szép menyecskéket mulatni, mert a mulatság minden kisiklás nélkül a reggeli óráig tartott s akkor is talán csak az rt ért véget, mert nálunk még vasárnap is — járnak a vonatok.

— Az ideai fősorozások. Nagyszentmiklóson, mint onnan jelentik, a héten volt Jankó Ágoston alispán elnökölésével a járási fősorozás, a melynek meglehetősen gyenge az eredménye.

A három osztályba fel volt véve 1082 hadköteles, ebből törvénytelenül távol maradt 201, tehát a bizottság elé került 881 ujonc. És ebből az impozáns számból a bizottság legnagyobb akarata mellett csak 167 egyént lehetett a katonaszolgálatra alkalmasnak találni. És pedig besorozták az I. osztályba 93-at, a II. osztályba 37-et, a III. osztályba 37-et.

Mint Antalváralól jelentik, az ottani fősorozásokat az antalfalvai járás részére az idén március hó 12., 13., 14., 16., 17. és 18. ikán tartják meg.

— Sztrájk az igazságügyi palotánál. Az igazságügyi palota építómunkásai, öt idevaló közműves kivételével, aki nem tartozik a szervezett munkásokhoz, sztrájkba léptek. A sztrájkanyagát a német-utcai „Három korona” vendéglőben fitotték fel. A vállalkozó Budapestről 8 közművest hozatott, de ezek itt azután vonakodtak munkábaállani. A városi iparhatóság ma délelőtti foglalkozott

az ügygyel és a budapesti munkásokat, miután a kapott előleget visszafizették, elbocsátotta. Most a sztrájk tovább folyik.

A világhírű buszifürdői természetes szén-savforrások immár az ipar szolgálatába is léptek, miután azok új tulajdonosa, Muschong Jakab modern berendezésű hatalmas műveket létesített a természetes, folyékony és vegyileg legtisztább szénsav nyerésére, melyből kartellen kívül bármely mennyiséget képes azonnal szállítani.

— Tűz Bégaszentgyörgyön. Bégaszentgyörgyön szombaton este Baracski Nándor gőrk. kel. pébános lakásában veszedelmes szobátűz pusztított, amelyet csak nagy erőmegfeszítéssel lehetett eloltani. A különben biztosított butorokban ejtett kár körülbelül 1200 koronát tesz ki.

A m. kir. pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök ur a szolgálat érdekében a gyulai m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség vezetésével bizott meg s így Nagybecskerről eltávozik.

Mint hogy számos barátaim és ösmerőseim mindegyikétől személyesen bucsút nem vehetek, ez uton mondok hálás köszönetet azon szives jóindulatu támogatásért, melyben engem 10 éven keresztül részesítették.

Isten áldását kérem mindnyájukra és kérem, tartsanak meg a jövőben is szives emlékükből, amit magam is meg fogok tartani.

Nagybecskerek, 1908. évi márc. 9.

Kiváló tisztelettel

Thury Mihály.

283-11

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, március 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén jóformán üres padok előtt folyt a házszabályrevízió vitája Mindössze a nemzetiségi padokban ültek képviselők, a többiek a folyosókon tartózkodtak. Ma ugyanis Lukács László nemzetiségi képviselő beszélt a revízió ellen s egymaga kibeszélte az egész ülést.

Az ülésen Justh Gyula elnökölt s miután 10 órakor megnyitotta az ülést s a mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítették, nyomban áttértek a házszabályrevízió vitájának folytatására.

Ma Lukács László nemzetiségi képviselő volt a szónok, aki kijelentette, hogy a nemzetiségi párt minden eszközzel küzdeni fog a házszabályrevízió ellen. A népek sorsa itt ez országban is — ugymond — Isten kezében van.

Egy hang: De a magyarok Istenének kezében

Lukács László: Nincs külön Isten.

Ugron Gábor: De vannak külön akasztófaik és vértanúink.

Lukács László tovább beszél, fejtegetve a házszabályrevízió sérelmességét s hosszan elmélkedve kibeszéli az egész ülést.

Miután a holnagi ülés napirendjét megállapították, az elnök az ülést be-rekesztette.

A politikai helyzet.

Házfelosztás. — A „Torontál” intervjéja.

Budapest, március 9. (A „Torontál” eredeti táv.) A képviselőház folyosóján egyre-másra röpködnek a hírek a képviselőház felosztásáról s minden csoportban erről beszélgetnek. Goldis László nemzeti-ségi képviselő kijelentette például, hogy ő határozottan tudja, hogy a kormány a Házat föl akarja osztalni. Egy néppárti és egy függetlenségi képviselő pedig becsület-szavára állította, hogy látta a miniszterelnöknél a házfelosztató királyi kéziratot, amelynek alapján akkor osztatja fel a Házat, amikor akarja.

Hiteltermelő forrásból jelentik, hogy ezek a hírek ha formájukban nem is felelnek meg a valóságnak, de lényegükben igazak. A kormány el van tökélve, hogy ha az obstrukció hat hétig eltart, a Házat föl osztatja.

Budapest, március 9. (A „Torontál” eredeti táv.) A „Torontál” tudósítója ma délelőtti beszélgetést folytatott a politikai helyzetről és eshetőségekről egy előkelő politikussal, aki beavatott a kormány terveibe. Az illető politikus a „Torontál” tudósítójának a többek közt a következőket mondotta:

A mai obstrukció, melynek semmi gyökere nincs a nemzet közérzésében, csak eszköz bizonyos elemek kezében. Ezek az elemek leszorulva a hatalomról, fel akarják bontani a mai helyzetet. Mivel azonban őket nagyrésztben kiszorították a parlamentből, csak közvetett uton dolgozhatnak. Főbiztatják tehát a disszidenseket, tüzelik a nemzetiségieket és izgatják a horvátokat. Úszköt dobnak a koalíciós pártok termébe, s a pártok közé és főként az a törekvésük, hogy a függetlenségi politikusokat és választókat felpaprikázzák. Ezért állják be legujabban azt a tételt, hogy a házszabályrevízió, a mely pedig eminenter az egyetemes többség érdekében áll, csupán Andrassy belügyminiszter terve és óhajta. Ha nem nyilatkozott volna az egész kabinet ebben a kérdésben, ha nem tudnánk pozitív, hogy a kabinet szolidaris, csodálkozni lehetne a kérdés egyoldalú beállítására fölött. De mert ismerjük a kabinet szolidaritását, sőt tudjuk, hogy Kossuth és Apponyi, a függetlenségi párt vezetői föl is szólaltak a kérdésben s Andrassyval teljesen egyező álláspontból védelmezték a revíziót, nyilvánvaló a célzata annak a beállításnak, hogy csak a hatvanheteseknek és Andrassy-nak kell a revízió. Ezzel a koalícióban egyesült 67-es és 48-as pártokat akarják egymással szembeállítani és szétrobbantani. A koalíció józansága — ugymond az illető politikus — állat a szítán, erősen összetart és inkább el van készülve egy választás eshetőségére, csak hogy tiszta helyzetet teremtsen.

A horvát kérdés.

Budapest, március 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A horvát képviselők ma mind haza utaztak Budapestről Zágrábra, hogy március 12-ikén, csütörtökön résztvegyenek a horvát képviselőház megnyitásán.

A szocialisták és a választói jog.

Budapest, március 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szociáldemokrata párt tegnáp nagy népgyűlést tartott, amelyen sok ezren vettek részt. A gyűlésen határozati javaslatot fogadtak el, amelyben a szociáldemokraták bejelentik a legmesszebbmenő harcot az általános titkos választói jog érdekében. A gyűlés után a szociáldemokraták jórésze a függetlenségi párt helyisége elé vonult s ott tüntetett a függetlenségi párt ellen. A tüntetés azonban nem sokáig tartott, mert a rendőrség szétűzte a tüntetőket.

A spanyol király Barcelonában.

Budapest, március 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Barcelonából sürgönyzik, ott a hatóságok rendkívüli óvintézkedéseket tesznek Alfonz király látogatása alkalmára. A rendőrség az összes ismert veszedelmes anarkistákat letartóztatta s a kormány a városba nagyszámu katonaságot rendelt. Alfonz király holnap érkezik Barcelonába s szerdán meglekinti a köztintzményeket.

A bajai főnyeremény.

Budapest, március 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bajai bank főnyeremény gyűlésben április elsején lesz a bírósági tárgyalás.

Ujbb zavargások Romániában.

Budapest, március 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bukarestből sürgönyzik, Moldovában sok helyen a parasztság zavargásban tört ki. Különösen veszedelmes a helyzet a drahói kerületben, ahol véres összefütközések is voltak a parasztság és a csendőrség között. A parasztok az új birtoktörvényvel elégedetlenek s ez az oka a forrongásnak, a mely miatt Bukarestben nagy az izgalom.

Határidő-üzlet.

Budapest, március 9. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	23.84
Buza (októberre 1908.)	19.76
Rozs (áprilisra 1908.)	21.48
Rozs (októberre 1908.)	17.40
Zab (áprilisra 1908.)	15.66
Tengeri (májusra 1908.)	13.20

Meghívó

a „Nagybecskereki Kereskedő Ifjak Egyesülete”-nek 1908. évi március hó 22-én (vasárnap) d. u. 3 órakor az egyesület helyiségében tartandó

évi rendes közgyűlésére,

melyre az együleti tagok ez uton is meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. A titkár évi jelentése.
2. A zárszámadás és a vagyonkimutató előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény iránti határozathozatal.
4. A titkár tiszteletdíjának megszavazása 1907. évre.
5. A jövő évi költségeloirányzat megállapítása.
6. Az elnök, alelnök, együleti ügyész, pénztáros, ellenőr, titkár, jegyző, házgonnok, 2 könyvtáros, 15 személyből álló választmány és 6 póttag megválasztása 3 évre.
7. Három tagból álló számvizsgáló-bizottság megválasztása.
8. Két jegyzőkönyvhitelesítő megválasztása.
9. Indítványok.

Sehósz Arthur, Guttman Mór,
egyl. titkár. 262-1.1 egyl. elnök.
Jegyzet. Önálló indítványok legalább is 8 nappal előbb a titkárhoz benyújtandók.

Üzlettulajdonosok figyelmébe.

Mérlegképes könyvelő,
magyar, német levelező, elsőrendű irodai erő ajánlkozik fél napi, vagy esti foglalkozásra. Elfogad könyvek berendezését és mérlegezést, oktatást ad az egyszerű és kettős könyvvitelben, valamint magyar és német kereskedelmi levelezésben, mérsékelt díjazás mellett.
Szíves megkeresések „Megbízható” jelige alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek. 30-x.21

SZŐLLŐKARÓ.

Mindennemű épületfa, lécs és deszka. Szerszám-, bognár-, mű- és tűzifa. Szén és kovácszén.

(266-12.2)

Kapható:

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek,

Korona-utca, Gizellepart és Aradáci-utcai raktáraiban.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg leg-tisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval. — Megbízható, szigorúan leltérszerűen kiszolgálás!

ÖSSZE NEM TÉVESZTENDŐ

BUZIÁSFÜRDŐI ASVANY- ES GYOGYVIZEK

1/1 és 1/2 literes üvegekben.
— Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem éri gyógyhatás. —
Elsőrendű asztali víz! — Felvilágosítással készségesen szolgál
Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdő.
Sürgőnyzim: Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18. szám.

Ügyeshelyi képviselők kerestetnek.

Grand Hotel
HUNGARIA
Elsőrangú szálloda
közvetlen a tengerparton.
RIMINI-BEN.
Füüdővad május—október.
Klimatikus gyógyhely, közvetlen a szabad tenger partján. Gyönyörű pihenőhely lábadozóknak, nyugalmat keresők és neurastenikusok számára. Pensió rendszer magánosok és családok részére.
Külföldi magyar és francia konyha. Jó ellátás és pontos kiszolgálás.
Prospektussal szívesen szolgál:
ACZÉL ARTHUR tulajdonos
Magyar levelezés.
Magyarul beszélő portás minden érk. vonatonál. Októbertől—májusig RÓMA Hotel Imperial.

Hirdetés.

Az „ILLICS”-féle
szálloda és kávéház

Perlaszon,

f. évi október hó 1-től több évre
bérbe adatik.

Bővebb felvilágosítást alulirt vendéglő-
tulajdonos nyújt.

242-33

ILLICS DÖME.

Nyomdász-tanuló
azonnal felvétetik.

587/968. sz.

Az alibunári főszo/gabirótól.

Pályázati hirdetemény.

A Számos községben elhalálozás folytán megürült s 1000 korona javadalmazással egybekötött községi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom az ezen állásra pályázókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám márc. hó 31-éig adják be.

Alibunár, 1908. évi márc. 1.

Radonits,
főszo/gabiró.

254-3.2

382/1908. kig. sz.

261-3.1

Hirdetemény.

Közhirre tetetik, hogy Nyerő község 3000 kat. holdnyi határában gyakorlandó vadászati jog

1908. évi aug. hó 1-től számítandó 6 (hat) egymásután következő évre f. évi március hó 28-án d. e. 10 órakor Nyerő község-házánál szóbeli nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Nyerő, 1908. évi március hó 6.

Retzler József,
jegyző.Bruder József,
bíró.

Teljesen elkülönített
butorozott

garçonlakás

villanyvilágítással kiadó.

Deák Ferenc-utca 7.

27-x.39

Amor

higienikus mosdó-pasztillát
férfiak, nők egyaránt használják.

Doboza 1 korona.

Gyógyszertárakban kapható.

Detsinyi Frigyes

Budapest, V., Marokói-utca 2. sz.

213-10.7

Az i...
tehet, ker...
ban, Zemp...
csak akkor...
Erdélyre...
mása a de...
ség, folyók...
helyezkedé...
sz Alföldön...
népeknek...
különbsége...
Kárpátok...
sok mindig...
bárki éleze...
a kálvinist...
vagy a kath...
mellé állott...
horpadásig...
Mert...
Magyarorszá...
vetődött kon...
kulturális, g...
mint keleti...
zött és vulk...
ország és a...
országra tám...
gyarország fel...